

Lausunto alueellisen jätehuoltolautakunnan talousarvioesityksestä vuodelle 2025

Yhdyskuntalautakunta 13.08.2024 § 120
566/11.00.00/2024

Valmistelija Elina Laukkanen

Asia

Alueellinen jätehuoltolautakunta valmistelee talousarvioesitystä vuodelle 2025. Jätehuollon viranomaistehtäviä koskevan sopimuksen mukaan talousarvion valmistelun yhteydessä kunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen toiminnan tavoitteista, suunnitelluista toimenpiteistä ja rahoituksesta. Sopimuksen mukaan talousarvio on laadittava siten, että edellytykset yhteistoiminnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Toimialueen kunnille varataan mahdollisuus antaa lausuntonsa vuoden 2025 talousarvioesityksestä. Lausunnon toimittamiseen jätehuoltolautakunnalle on saatu lisäaikaa 20.8.2024 saakka.

Alueellisen jätehuoltolautakunnan talousarvioesitys vuodelle 2025

Jätehuoltoviranomaisen tehtävät määritellään jätelaissa.

Jätehuoltoviranomainen päättää jätehuollon järjestämisen yleisistä periaatteista kuten esimerkiksi jätetaksasta, jätteenkuljetusjärjestelmästä ja jätehuoltomääräyksistä. Lisäksi jätehuoltoviranomainen käsittelee anomukset jätehuoltomääräyksistä poikkeamiseksi ja jätemaksun määrittämiseksi taksasta poiketen sekä käsittelee jätehuoltomääräysten mukaisia ilmoitusasioita. Jätehuoltoviranomainen myös seuraa aktiivisesti jätelainsäädännön ja kunnallisten jätehuoltomääräysten toteutumista toimialueellaan.

Jätehuoltoviranomaisen toiminnalla luodaan edellytykset ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalle ja asiakkaita monipuolisesti palvelevalle jätehuoltojärjestelmälle. Toiminnalla turvataan lisäksi tehokas ja yhdenmukainen viranomaispäätöksenteko yhteistoiminta-alueella. Jätehuoltoviranomainen huolehtii, että yhteistoiminta-alueen kuntien, ympäristönsuojeluviranomaisten, Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja muiden sidosryhmien kanssa tehdään riittävästi yhteistyötä jätehuollon alueelliseksi kehittämiseksi.

Toimintaympäristön muutokset

Jätelainsäädäntöön ollaan tämän hetkisten tietojen perusteella tekemässä useampia muutoksia vuosien 2024–2026 aikana. Muutokset pohjautuvat hallitusohjelman kirjauksiin sekä EU-sääntelyn toimeenpanoon.

Muutoksilla kunnan jätehuollon järjestämisvastuuta oltaisiin rajaamassa pääosin kotitalouksissa ja vapaa-ajan asumisessa syntyvään jätteeseen. Samassa yhteydessä on tarkoitus tarkentaa kunnan toissijaisen vastuun menettelyjä koskevaa sääntelyä. Lisätoimia jätteen uudelleenkäytön ja kierrätyksen lisäämiseksi on myös tarkoitus tuoda lainsäädäntöön.

Alueellisella tasolla vuoden 2025 aikana jatkuu uusien, aiempaa laajempien kiinteistöittäisten jätteenkuljetusalueiden toimeenpano. Kuljetusalueet laajenevat vuoden 2025 aikana Tampereella, Pirkkalassa ja Lempäälässä. Vuonna 2019 hyväksytty kuntien yhteinen jätestrategia on laadittu vuoteen 2025 saakka, joten toimintavuoden aikana on käynnistettävä uuden jätestrategian laadinta.

Vuoden 2025 toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan mittarit ja niiden tavoitetasot ovat pääosin samoja kuin aikaisempina vuosina. Seurantakirjeiden määrälle asetettua tavoitetta on kuitenkin lisätty toimintaympäristön muutosten takia. Vastaavasti käsiteltyjen ilmoitusten määrällistä tavoitetta on pienennetty, koska kompostointi-ilmoituksia ei enää odoteta tulevan vireille niin paljon kuin vuosina 2022–2024. Mittareihin on lisätty uusi tavoite koskien tehtyjen tarkastusten määrää.

Vuoden 2024 aikana kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin on tehty muutoksia, jotka mahdollistavat aiempaa tehokkaamman jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamisen seurannan. Seurantatyö on muutosten myötä siirtymässä aiempaa vahvemmin pelkästään jätehuoltoviranomaisen hoidettavaksi, mikä lisää jätehuoltoviranomaisen työmäärää. Sekajätehuoltoon liittymisen ohella jätehuoltoviranomaisessa on seurattava erityisesti kierrätettävien jätteiden erilliskeräysveloitteiden noudattamista. Vuoden 2025 aikana on tarkoitus jatkaa uuden seurantaprosessin toimeenpanoa. Pääpaino seurannassa tulee olemaan Tampereen kaupunkiseudun keskustaajamaa koskevan biojätteen erilliskeräysveloitteen noudattamisen seurannassa. Toimintavuoden aikana on tarkoitus saada biokeräykseen liittymättömät kiinteistöt lajittelun piiriin jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Seurantaa on tehtävä myös muissa jätehuoltomääräysten noudattamista koskevissa asioissa, kuten biojätteen kompostoinnin asianmukaisuuden varmistamisessa. Tarkastukset on tarkoitus kohdentaa aluksi Tampereen keskustaajaman alueen vakituksille asuinkiinteistöille, jotka ovat ilmoittaneet esimerkiksi omatekoisesta tai tilavuudeltaan hyvin pienestä kompostorista. Tarkastuksia voidaan kohdentaa myös taloyhtiöiden kompostoreihin sekä alueille, joista on tullut ilmoituksia haittaeläinongelmista.

Voimassa oleva jätestrategia määrittää jätehuollon kehittämisen strategiset suuntaviivat vuoteen 2025 saakka, joten toimintavuoden aikana on käynnistettävä uuden jätestrategian laadinta. Se tehdään yhteistyössä kuntien ja jäteyhtiön kanssa.

Toimialueelle laaditaan parhaillaan ensimmäistä kertaa jätehuollon palvelutasoa. Myös tämä tehdään yhteistyössä kuntien ja jäteyhtiön kanssa. Jätehuollon palvelutason määrittämisessä on kysymys siitä, millaisia palveluita kuntalaisille ja kiinteistöille tarjotaan, miten turvataan riittävä palvelutaso ja keräyspaikkojen kohtuullinen saavutettavuus sekä varmistetaan jätemaksujen kohtuullisuus lainsäädännön asettamat veloitteet ja tavoitteet huomioon ottaen. Palvelutason toimeenpano on tarkoitus käynnistää vuoden 2025 aikana.

Jätehuollon palvelutason määrittelytyö vaatii jätetaksojen uudelleenarviointia, joten vuoden 2025 aikana on tarkoitus käynnistää laajempi jätetaksan kehitystyö. Tarkoituksena on tarkastella jätetaksan rakennetta ja hinnoittelua, jotta ne vastaavat aiempaa paremmin palvelutason sekä alueellisen yhteistyön asettamiin vaatimuksiin, huomioi sekajätteen vähentymisen vaikutukset perusmaksuun sekä ohjaa entistä vahvemmin etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon myös pakkausjätteiden lajittelussa. Erilaisten hinnoitteluvaihtoehtojen käyttöönotosta on tarkoitus päättää toimintavuoden lopulla vuoden 2026 jätetaksoista päätettäessä.

Palvelukokonaisuuden talous

Jätehuoltoviranomaisen vuoden 2025 talousarvioksi esitetään 604 000 €. Vuonna 2024 talousarvio on ollut 553 000 €.

Talousarvion nousu johtuu pääasiassa yleisten kustannusten noususta. Lisärahoitusta on varattava jätehuoltolautakunnan kouluttamiseen kokoonpanon muuttuessa kuntavaalien myötä. Henkilöstökulut nousevat vuodesta 2024 kunnallisen sopimusratkaisun takia. Lisäksi kahden kesätyöntekijän palkkaus nostaa palkkakuluja ja henkilötyövuosimäärää vuodesta 2024. Talousarvioesitystä varaudutaan päivittämään ennen sen hyväksymistä syyskuussa jätehuoltolautakunnassa, koska siihen liittyy epävarmuuksia sisäisen laskutuksen osalta.

Alueellisen jätehuoltolautakunnan kustannukset katetaan kokonaisuudessaan jätemaksuilla. Jätehuoltoviranomaisen talousarvioesityksellä ei ole siten vaikutusta yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien talouteen. Yhteistoimintasopimuksen mukaan Tampereen kaupunki laskuttaa lautakunnan toiminnasta aiheutuneet kustannukset Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä viimeistään kalenterivuoden loppuun mennessä.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 6 §: mukaan yhdyskuntalautakunta on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö Elina Laukkanen, p. 040 133 7257 ja yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa p. 050 3839608

Esittelijä	Yhdyskuntajohtaja
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää todeta lausuntonaan, ettei sillä ole huomautettavaa alueellisen jätehuoltolautakunnan vuoden 2025 talousarvioesityksestä.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.
Tiedoksi	kirjaamo@tampere.fi